

Potprogram za klimatske aktivnosti programa LIFE

Smjernice za ocjenjivanje prijedloga projekata za 2017.

Ovim se dokumentom javnosti želi objasniti kriterije i postupke koji će se koristiti za ocjenjivanje prijedloga podnesenih u pogledu poziva za 2017. u okviru potprograma za klimatske aktivnosti programa LIFE.

U tekstu se prema potrebi upućuje na sljedeće službene dokumente tijekom postupka ocjenjivanja: Uredba (EZ) br. 1293/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavljanju Programa za okoliš i klimatske aktivnosti (LIFE), SL L 347 od 20. 12. 2013.; Provedbena odluka Komisije 2014/203/EU od 19. ožujka o donošenju višegodišnjeg programa rada za program LIFE za razdoblje 2014. – 2017., SL L 116 od 17. 4. 2014.; Smjernice za podnositelje zahtjeva za potprogram za klimatske aktivnosti programa LIFE za 2017.; model ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava u okviru programa LIFE.

Napomene: Neslužbeni prijevod

U slučaju odstupanja mjerodavna je izvorna verzija na engleskom jeziku:

<http://ec.europa.eu/environment/life/funding/life2017/index.htm>

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike nije odgovorno za moguće pogreške ili kriva tumačenja nastala uslijed korištenja ovog dokumenta.

Sadržaj

1. OPĆE NAPOMENE	3
2. FAZA OTVARANJA	4
3. FAZA DODJELE	5
4. FAZA TEHNIČKOG ODABIRA	9
5. FAZA PODNOŠENJA I ISKLJUČIVANJA	10
6. FAZA FINACIJSKOG ODABIRA	11
7. USPOSTAVA PRELIMINARNOG DUGAČKOG POPISA PRIJEDLOGA KOJI ULAZE U FAZU REVIZIJE.....	13
9. FAZA REVIZIJE	14
10. UPORABA PRIJEDLOGA S PRELIMINARNOG DUGAČKOG POPISA KOJI OBUHVAĆA DODATNIH 30 % UZ 100 % DOSTUPNIH PRORAČUNSKIH SREDSTAVA (PRIČUVNI POPIS).....	15
11. KONAČNI POPIS PRIJEDLOGA KOJI ĆE SE FINANCIRATI TE PRIČUVNI POPIS	15
12. POTPISIVANJE UGOVORA O DODJELI BESPOVRATNIH SREDSTAVA.....	15
13. DETALJNI OBRASCI ZA OCJENJIVANJE PRIJEDLOGA U PODRUČJU KLIME	16

1. Opće napomene

Ovaj se vodič za ocjenjivanje odnosi **SAMO** na odabir **pilot-projekata, demonstracijskih projekata, najbolje prakse i projekata informiranja, podizanja svijesti i širenja informacija programa LIFE** u smislu članka 2. točaka (a), (b), (c) i (h) Uredbe o programu LIFE.

U pogledu ocjenjivanja integriranih projekata, projekata tehničke podrške, izgradnje sposobnosti, pripremnih projekata, operativnih bespovratnih sredstava i financijskih instrumenata programa LIFE pogledajte odgovarajuće dokumente dostupne na web-mjestu programa LIFE.

Postupak ocjenjivanja, odabira i dodjele provode Europska komisija i Izvršna agencija za MSP-ove (EASME), dalje u tekstu „javni naručitelj”, uz pomoć konzorcija neovisnih stručnih ocjenjivača, dalje u tekstu „izvođač”. Međutim, javni naručitelj i dalje je odgovoran za cijeli postupak, uključujući dodjelu konačnih ocjena, sastavljanje popisa prijedloga koji će se sufinancirati te odbacivanje prijedloga.

Ovaj se dokument odnosi samo na poziv na podnošenje prijedloga za 2017. u okviru potprograma za klimatske aktivnosti programa LIFE.

Samo se oni prijedlozi koje javni naručitelj primi internetskim alatom eProposal do 7. rujna 2017. do 16:00 sati po lokalnom vremenu u Bruxellesu te koji nakon toga prođu fazu otvaranja (vidi točku 2.) upisuju u bazu podataka ESAP (postupak ocjenjivanja i odabira, engl. *Evaluation and Selection Award Procedure*).

Sve informacije i dokumenti koji se podnesu drukčije ili nakon roka neće se uzeti u obzir osim ako to javni naručitelj izričito zatraži.

Nakon završetka upisa prijedloga u bazu podataka ESAP pojedinačni će ocjenjivači imati pristup toj bazi podataka te će moći unositi svoje primjedbe i bodove.

Osnovna načela odabira i ocjenjivanja

Projekti u skladu s člankom 2. točkama (a), (b), (c) i (h) Uredbe o programu LIFE

Odabir **pilot projekata, demonstracijskih projekata, projekte najbolje prakse i projekata informiranja, podizanja svijesti i širenja informacija** u smislu članka 18. točaka (a), (b), (c) i (h) Uredbe o programu LIFE temelji se na istoj tehničkoj metodologiji za odabir projekata i na njih se primjenjuju slični kriteriji prihvatljivosti i dodjele, kako je navedeno u ovom dokumentu.

Svi ocjenjivači iz javnog naručitelja i izvođača svoju ocjenu prijedloga moraju temeljiti na odredbama ovog vodiča za ocjenjivanje, koristeći se kao temeljem pitanjima utvrđenima za svaki kriterij.

Načelo jednakog postupanja za sve prijedloge mora se strogo primjenjivati u svim fazama postupka ocjenjivanja. Ocjene i bodovi koji se daju svakom prijedlogu moraju biti što objektivniji i pravedniji. Svaka se odluka i svaka ocjena moraju jasno opravdati obrazloženim primjedbama.

One kriterije za dodjelu u pogledu kvalitete koje ocjenjuje izvođač uvijek će

neovisno ocjenjivati najmanje dva stručna ocjenjivača. Odgovorni stručni ocjenjivač za svaki povjereni mu prijedlog mora sastaviti izvješće o ocjeni u bazi podataka ESAP. Sve primjedbe u bazi podataka ESAP bit će na engleskom jeziku. Ocjenjivači za svaki kriterij ocjenjivanja moraju pružiti zasnovane primjedbe kojima opravdavaju predložene bodove. Ocjenjivači moraju osigurati da su sve njihove primjedbe kratke, potpune i razumljive i uvijek se moraju izravno odnositi i na prijedlog i na primijenjeni kriterij. Ocjenjivači moraju izbjegavati nejasne, dvoznačne ocjene.

Podnositelji zahtjeva upozoravaju se da će ocjenjivači provjeravati informacije važne za svaki korak ili kriterij usredotočujući se svojom analizom na posebne obrasce zahtjeva u kojima bi te informacije trebale biti dostupne. Na primjer, značajka najbolje prakse, demonstracijska ili pilot značajka prijedloga projekta u području klimatskih aktivnosti provjerit će se u odnosu na informacije dostupne u obrascu B3 itd. Stoga je veoma važno da su odgovarajuće informacije napisane na odgovarajućem obrascu.

Uz iznimku faze otvaranja, podnositelji zahtjeva trebali bi biti svjesni da se različite faze postupka ocjenjivanja mogu odvijati paralelno. To se radi kako bi se ocjenjivanje što prije završilo, a podnositelji zahtjeva obavijestili o konačnim rezultatima.

2. Faza otvaranja

Provjeravat će se usklađenost prijedloga sa sljedećim kriterijima:

1. Prijedlog je podnesen do **7. rujna 2017. do 16:00 sati** po lokalnom vremenu u Bruxellesu.
2. Za pripremu i podnošenje prijedloga uporabljeni su odgovarajući obrasci zahtjeva programa LIFE za 2017. u alatu eProposal. Ovisno o ciljevima prijedloga uporabljeni obrasci zahtjeva alata eProposal obrasci su za potprogram za klimatske aktivnosti programa LIFE.

Napomena: Provjera u fazi otvaranja izvršit će se aplikacijom eProposal, a ne u bazi podataka ESAP.

3. FAZA DODJELE

Svi se prijedlozi koji nisu odbačeni tijekom faze otvaranja prihvaćaju na dubinsku ocjenu njihove kvalitete u fazi dodjele upotrebom posebnih kriterija i sustava bodovanja za projekte podnesene u okviru potprograma za klimatske aktivnosti programa LIFE.

➤ **Posebni kriteriji i sustav bodovanja za projekte podnesene u okviru potprograma za klimatske aktivnosti programa LIFE**

Kriteriji za dodjelu	Minimalni bodovi za prolaz*	Maksimalni bodovi
1. Tehnička usklađenost i kvaliteta	10	20
2. Financijska usklađenost i kvaliteta	10	20
3. Dodana vrijednost EU-a: opseg i kvaliteta doprinosa većoj otpornosti na klimatske promjene i/ili smanjenju emisija stakleničkih plinova	7	15
4. Dodana vrijednost EU-a: opseg i kvaliteta doprinosa ostvarenju posebnih ciljeva prioriternih područja potprograma za klimatske aktivnosti programa LIFE	7	15
5. Dodana vrijednost EU-a: ostvarivanje višestrukih ciljeva, sinergije i integracija	7	15
6. Dodana vrijednost EU-a: mogućnost primjene u drugim područjima i prenosivost	5	10
7. Dodana vrijednost EU-a: transnacionalna, zelena nabava, uzimanje u obzir	-	5
Ukupni (prolazni) bodovi	55	100

*Prijedlog projekta mora dobiti barem prolaznu ocjenu za svaki kriterij za dodjelu TE zbroj bodova za kriterije za koje su utvrđeni minimalni bodovi mora iznositi 55 bodova ili više.

1. Tehnička usklađenost i kvaliteta

Naglasak tog kriterija jest na jasnoći, izvedivosti i održivosti aktivnosti predloženih u prijedlogu. Održivost projektnih rezultata u srednjem i dužem roku podrazumijeva sposobnost njihova održavanja nakon provedbe projekta. Pod uspješnom održivosti pretpostavlja se strategija koja uključuje zadaće kojima će se osigurati nastavak

nužnih aktivnosti projekta i povezanog financiranja nakon završetka provedbe projekta.

Predoperativni kontekst mora biti detaljno opisan te bi u prijedlogu trebala postojati jasna povezanost problema i prijetnji, ciljeva projekta, predloženih aktivnosti i njihovih očekivanih rezultata. Sve bi aktivnosti trebale biti primjereno opisane i izražene broičano, popraćene pokazateljima te, prema potrebi, odgovarajućim kartama. U prijedlogu mora biti jasno opisano kako, gdje, kada i tko će provesti svaku aktivnost iz prijedloga.

Prijedlog mora biti sastavljen na način da ocjenjivačima omogući da ocijene u kojoj su mjeri tehnička sredstva i stručna znanja uključenog konzorcija primjereni za provedbu projekta.

Vremenski plan mora biti realističan, a sve potencijalne poteškoće moraju biti ispravno ocijenjene u odgovarajućim obrascima.

Sve se aktivnosti koje izravno ne doprinose ostvarivanju ciljeva projekta mogu smatrati neprihvatljivima (na primjer: pripreme aktivnosti ili studije koje nisu povezane s provedbom projekta, sva temeljna znanstvena istraživanja itd.).

Prijedlozi za taj kriterij mogu dobiti do 20 bodova. Prolazna je ocjena za taj kriterij 10 bodova.

2. Financijska usklađenost i kvaliteta

Ocjenjuju se predložena proračunska sredstva i njihova usklađenost s predloženim aktivnostima i primjenjivim pravilima te troškovna učinkovitost predloženog pristupa. Ocjenjuje se i vrijednost predloženog projekta za novac.

Financijski doprinos korisnika/sufinancijera, predložena proračunska sredstva i predloženi rashodi projekta moraju biti u skladu s pravilima i načelima predviđenima u Smjernicama za podnositelje zahtjeva u okviru programa LIFE, modelu ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava u okviru programa LIFE¹ i Uredbi o programu LIFE. Proračun mora biti transparentan, usklađen i troškovno učinkovit, uključujući upravljanje projektom.

Prijedlozi za taj kriterij mogu dobiti do 20 bodova. Prolazna je ocjena za taj kriterij 10 bodova. Prijedlog će dobiti ocjenu manju od prolazne ako je financijski dio loše osmišljen i/ili zahtjeva znatnu reviziju.

3. Dodana vrijednost EU-a: opseg i kvaliteta doprinosa većoj otpornosti na klimatske promjene i/ili smanjenju emisija stakleničkih plinova

Projektima u okviru potprograma za klimatske aktivnosti mora se pokazati transformacijski učinak na povećanu otpornost na klimatske promjene i/ili smanjenje emisija stakleničkih plinova. Time bi se trebalo pridonijeti prelasku na gospodarstvo s učinkovitim korištenjem resursa, niskim emisijama ugljika i koje je otporno na

¹ Uključujući opće uvjete Prilog X. modelu ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava, financijske i administrativne smjernice: http://ec.europa.eu/environment/life/toolkit/pmttools/life2014_2020/index.htm

klimu. To se ocjenjuje na razini samog projekta uzimajući u obzir mogući širi učinak rezultata projekta ostvarenih za vrijeme provedbe projekta ili nakon nje.

Prijedlozi za taj kriterij mogu dobiti do 15 bodova. Prolazna je ocjena za taj kriterij 7 bodova.

4. Dodana vrijednost EU-a: opseg i kvaliteta doprinosa ostvarenju posebnih ciljeva prioritetnih područja potprograma za klimatske aktivnosti programa LIFE

Ocjenjuje se stupanj do kojeg prijedlog doprinosi ostvarenju jednog ili više posebnih ciljeva prioritetnog područja potprograma za klimatske aktivnosti programa LIFE kako je navedeno u člancima 14., 15. i 16. Uredbe o programu LIFE i kvaliteta njihova doprinosa.

Pri ocjenjivanju se u obzir uzima doprinos prioritetima politika EU-a za 2017. u svakom prioritetnom području iz Smjernica za podnositelje zahtjeva za 2017. za potprogram za klimatske aktivnosti programa LIFE (odjeljak 2.3. o prioritetnom području ublažavanja klimatskih promjena, odjeljak 2.4. o prioritetnom području prilagodbe klimatskim promjenama, odjeljak 2.5. o prioritetnom području upravljanja i informacija na području klime).

Prijedlozi za taj kriterij mogu dobiti do 15 bodova. Prolazna je ocjena za taj kriterij 7 bodova.

5. Dodana vrijednost EU-a: ostvarivanje višestrukih ciljeva, sinergije i integracija

Veću ocjenu dobit će projekti koji, unatoč tome što su usmjereni na određeno područje, uključuju dobro osmišljen mehanizam za ostvarivanje višestrukih ciljeva i kojima se unapređuje integracija posebnih klimatskih ciljeva u druga područja politika i stvaraju sinergije s ciljevima drugih politika Unije bez ugrožavanja ciljeva koji se ostvaruju provedbom Uredbe o programu LIFE.

U okviru tog kriterija ocjenjivat će se ciljani doprinos gospodarskim i društvenim ciljevima te svim ostalim klimatskim ciljevima u ostalim područjima politika i politikama Unije osim onih koje su glavno težište prijedloga.

Prijedlozi s težištem na jednom prioritetnom području kojim bi se mogli ugroziti okolišni ili klimatski ciljevi u drugom prioritetnom području vjerojatno će dobiti manje bodova osim ako je taj učinak jasno objašnjen i opravdan u prijedlogu te su moguće alternative i mjere ublažavanja ispravno predviđene.

Prijedlozi za taj kriterij mogu dobiti do 15 bodova. Prolazna je ocjena za taj kriterij 7 bodova.

6. Dodana vrijednost EU-a: mogućnost primjene u drugim područjima i prenosivost

Mogućnost primjene u drugim područjima i prenosivost projekta označavaju mogućnost za repliciranje projekta i prenošenje tijekom i nakon provedbe. Uspješna mogućnost primjene u drugim područjima i prenosivosti zahtijevaju strategiju koja uključuje zadaće umnožavanja učinaka rješenja projekta i mobilizaciju šireg

prihvatanja, koja će postići kritičnu masu za vrijeme projekta i/ili kratkoročno ili srednjoročno po završetku provedbe projekta LIFE. To premašuje samo prenošenje znanja i umrežavanje i uključuje primjenu tehnika, metoda ili strategija razvijenih ili primijenjenih u projektu u praksi na drugim mjestima.

Mogućnost primjene u drugim područjima i prenosivosti nadilaze širenje i odnose se na konkretne aktivnosti projekata kojima se umnožava i prenosi, na primjer, rješenja projekata, u druge sektore, subjekte, regije i zemlje. Ako je početak mogućnosti primjene u drugim područjima i prenosivosti predviđen tijekom provedbe projekta, to će se smatrati povoljnim.

Prijedlozi za taj kriterij mogu dobiti do 10 bodova. Prolazna je ocjena za taj kriterij 5 bodova.

7. Dodana vrijednost EU-a: transnacionalna, zelena nabava, uzimanje u obzir

Transnacionalnost: Prednost te dodatni bodovi daju se transnacionalnim prijedlozima ako postoje dovoljni argumenti za dodanu vrijednost EU-a transnacionalnog pristupa. U obzir će se uzeti samo suradnja između država članica EU-a.

Zelena nabava: Više bodova dobit će prijedlozi kojima se predviđa jasan mehanizam isporuke za osiguranje široke primjene pojmova zelene nabave.

Uzimanje u obzir rezultata programa za istraživanje i razvoj EU-a: Više bodova dobit će projekti kojima se predviđa uzimanje u obzir rezultata projekata istraživanja i inovacija u području okoliša i klime koji se financiraju u okviru programa Obzor 2020. ili prethodnih okvirnih programa ako se rezultati istraživanja važni za uzimanje u obzir prikažu na primjeren način te se način na koji će se koristiti u provedbi projekta u okviru programa LIFE uvjerljivo pokaže.

Prijedlozi za taj kriterij mogu dobiti do 5 bodova: najviše 3 za „transnacionalnost”, 1 za „zelenu nabavu” i 1 za „uzimanje u obzir” rezultata programa za istraživanje i razvoj EU-a.

Za taj kriterij nema minimalnih bodova za prolaz.

Završetak faze dodjele

Na temelju ocjenjivanja svaki će prijedlog biti obuhvaćen jednom od sljedećih situacija:

- Svi se prijedlozi čija je konačna ocjena manja od prolazne za neki od kriterija za dodjelu za koji je naveden minimalan broj bodova ili čiji je ukupni broj bodova za iste kriterije manji od 55 (najmanja prolazna ocjena) proglašavaju „odbačenima u fazi dodjele” i neće se dalje ocjenjivati.
- Za sve se prijedloge koji nisu obuhvaćeni prethodnom situacijom ukupan broj bodova (najveći broj bodova) izračunava zbrajanjem konačnih bodova za sedam kriterija za dodjelu.

4. FAZA TEHNIČKOG ODABIRA

Provjerava se usklađenost prijedloga s kriterijima prihvatljivosti. Pogledajte „Smjernice za podnositelje zahtjeva za 2017.” u pogledu uporabe alata eProposal te informacija koje se moraju dostaviti.

Za prijedloge koji nisu u skladu s jednim kriterijem ili više kriterija tehničkog odabira navedenih u nastavku proglašava se da nisu odabrani te se oni ispuštaju iz ocjenjivanja.

1) Generički kriteriji za odabir prijedloga projekata u okviru potprograma za klimatske aktivnosti programa LIFE

Prijedlog se neće odabrati ako ne pokazuje da:

- projekt doprinosi ostvarenju jednog ili nekoliko općih ciljeva iz članka 3. Uredbe o programu LIFE i primjenjivih posebnih ciljeva iz članaka 14., 15. i 16. Uredbe o programu LIFE
- se projekt nalazi u okviru opsega najmanje jednog od prioritetnih područja (kako je navedeno u članku 13. Uredbe o programu LIFE) potprograma programa LIFE u okviru kojeg je prijedlog projekta podnesen
- se provodi u Uniji i/ili područjima na koja se primjenjuju Ugovori i odgovarajuća pravna stečevina te da je obuhvaćen jednom od iznimaka utvrđenih u člancima 5. i 6. Uredbe o programu LIFE i navedenih u Smjernicama za podnositelje zahtjeva za 2017. i
- odgovara jednoj od sljedećih vrsta projekata u skladu s definicijom iz članka 2. točaka (a), (b), (c) i (h) Uredbe o programu LIFE:
 - „Pilot-projekti” znači projekti u kojima se primjenjuju tehnike ili metode koje se nisu primjenjivale ni testirale prije toga niti negdje drugdje, koje pružaju potencijalne prednosti za okoliš ili klimu u usporedbi s trenutnom najboljom praksom i koje se naknadno i u većem razmjeru mogu primijeniti u sličnim situacijama.
 - „Demonstracijski projekti” znači projekti kojima se u praksi izvode, testiraju, ocjenjuju i šire mjere, metodologije ili pristupi koji su novi ili nepoznati u kontekstu specifičnom za projekt, npr. geografskom, okolišnom ili socioekonomskom kontekstu te koji bi se mogli primjenjivati drugdje u sličnim okolnostima.
 - „Projekti najbolje prakse” znači projekti u kojima se primjenjuju odgovarajuće, isplative i tehnički najmodernije tehnike, metode i pristupi uzimajući u obzir poseban kontekst projekta.
 - „Projekti informiranja, podizanja svijesti i širenja informacija” znači projekti kojima je cilj podržati komunikaciju, širenje informacija i podizanje svijesti.

NAPOMENA: projekti usmjereni na istraživanje² ili namijenjeni za izgradnju velikih infrastrukture nisu obuhvaćeni programom LIFE i stoga nisu prihvatljivi.

² Prijedlozi koji se odnose na istraživanje mogu biti upućeni relevantnim programima Obzora 2020.: <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/index.html>.

2) Operativna sposobnost sudionika projekta

Prijedlog se može odbaciti na temelju predmetnog kriterija samo ako postoji jasan dokaz da podnositelji zahtjeva ne posjeduju stručnu sposobnost i kvalifikacije potrebne za dovršenje projekta.

5. FAZA PODNOŠENJA I ISKLJUČIVANJA

Provjerava se usklađenost prijedloga s općim kriterijima prihvatljivosti te kriterijima podnošenja i isključivanja (vidi odjeljak 13. ovog vodiča za detaljan popis pitanja) kao što je objašnjeno u nastavku:

1. **Potpisane izjave** (obrasci **A3, A4, A6, A8**) navedene u nastavku prema potrebi se učitavaju u odgovarajuće odjeljke alata eProposal (vidi vodič za prijavu radi uputa). Izostankom dostave tih izjava ili jasnog navođenja financijskog doprinosa (obrasci **A3, A4 i A6**) može doći do isključivanja prijedloga iz daljnjeg ocjenjivanja. Potpisivanjem obrazaca A3 i A4 potvrđuje se i da korisnici nisu u jednoj od situacija iz članka 106. stavka 1. i članka 107. **Financijske uredbe (Uredbe Komisije (EZ, Euratom) br. 966/2012 od 25. listopada 2012.)**³
 - Na skeniranim i učitanim (u alat eProposal) obrascima zahtjeva **A3, A4** (samo u slučaju jednog ili više pridruženih korisnika) i **A6** (samo u slučaju jednog ili više sufinancijera) nalaze se potpisi s datumom te jasno vidljiv status i puno ime potpisnika. Ako status obveze sufinancijera u toj fazi „nije u potpunosti potvrđen”, u izjavi se mora objasniti trenutni status obveze.
2. Obrazac B1 (sažeti opis projekta) popunjava se na engleskom.
3. Korisnik koordinator zakonito je registriran u EU-u.

U slučaju da prijedlozi u okviru projekta LIFE nisu u potpunosti u skladu s prethodnim kriterijima (npr. nedostaju obvezni potpisi/datumi potpisivanja) javni će naručitelj najprije alatom eProposal korisniku koordinatoru poslati poruku u kojoj će navesti koji obrasci nedostaju.

Korisnik koordinator imat će **pet radnih dana** da odgovori i alatom eProposal dostavi dokumente i obrasce koji nedostaju ili nisu potpuni. U iznimnim okolnostima javni naručitelj može produžiti rok.

Do kraja predmetnog postupka sve se prijedloge u okviru projekta LIFE koji u potpunosti ne zadovoljavaju prethodne kriterije proglašava *neprihvatljivima* te ih se isključuje iz ocjenjivanja.

³ SL L 298 od 26. 10. 2012.

6. FAZA FINANCIJSKOG ODABIRA

Provjerava se usklađenost prijedloga s kriterijima financijskog odabira. Za prijedloge koji nisu u skladu s jednim ili više kriterija financijskog odabira navedenih u nastavku proglašava se da nisu odabrani.

Korak A:

Svi podnositelji zahtjeva (korisnici koordinatori) osim javnih tijela moraju kao priloge svojem prijedlogu dostaviti dokaze da su u skladu s kriterijem financijskog odabira iz članka 202. pravila za primjenu Financijske uredbe (Uredbe Komisije (EZ, Euratom) br. 1268/2012 od 29. listopada 2012.), odnosno da „podnositelj zahtjeva ima stalne i dovoljne izvore financiranja za održavanje svojeg djelovanja tijekom cijelog razdoblja izvođenja djelovanja”. Stoga korisnici koordinatori osim javnih tijela moraju dostaviti sljedeće administrativne i financijske dokumente kao priloge svojim prijedlozima u okviru projekta LIFE. Potrebno je napomenuti da će javni naručitelj zahtijevati te priloge neovisno o tome jesu li oni obvezni za određenu vrstu organizacije prema nacionalnom zakonodavstvu države članice korisnika koordinatora, a oni su:

- A. „Pojednostavljeni financijski izvještaj za program LIFE”, dostavljen u paketu za prijavu projekata u okviru programa LIFE, mora se ispuniti i priložiti (učitati) prijedlogu kao datoteka programa Excel.
- B. Najnovija bilanca te račun dobiti i gubitka. Taj se dokument mora priložiti prijedlogu u okviru projekta LIFE kao skenirana .pdf datoteka ispisiva u formatu A4. Ako podnositelj zahtjeva još nema bilancu i račun dobiti i gubitka jer je organizacija osnovana tek nedavno, mora dostaviti plan upravljanja/poslovni plan (za najmanje sljedećih 12 mjeseci) s financijskim podacima pripremljenima u skladu sa standardom propisanim nacionalnim zakonodavstvom.
- C. Kada ukupan zatraženi doprinos EU-a u zahtjevu prelazi 750 000 EUR, podnosi se revizorsko izvješće koje sastavlja ovlašteni vanjski revizor. Navedenim izvješćem potvrđuju se financijski izvještaji za posljednju financijsku godinu za koju su dostupni podatci. Taj dokument može sastaviti samo stručno kvalificirani revizor neovisan od organizacije podnositelja zahtjeva. Osobe odgovorne za provedbu neovisnih revizija računovodstvene dokumentacije moraju biti navedene u registrima revizora država članica koje su one ovlastile za provedbu zakonskih revizija računovodstvene dokumentacije.
Prethodno se navedena revizija provodi u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima i Etičkim kodeksom. Revizorski se dokument mora priložiti prijedlogu u okviru projekta LIFE kao skenirana .pdf datoteka ispisiva u formatu A4. U slučaju novoosnovane organizacije, dostavljena revizorska potvrda mora se temeljiti na planu upravljanja/poslovnom planu u kojem su financijski podatci prikazani u skladu s odgovarajućim nacionalnim odredbama.

Podnositelj zahtjeva (korisnik koordinator) koji se izjasnio kao javno tijelo (u obrascu zahtjeva A2) mora kao financijski prilog dostaviti u potpunosti ispunjenu „Izjavu javnog tijela” s datumom i potpisom. Taj je prilog dostupan kao zasebna datoteka u

programu Word u paketu za prijavu projekata u okviru programa LIFE.

U slučaju da prijedlozima u okviru projekta LIFE nedostaju jedan ili više obveznih financijskih priloga, javni će naručitelj najprije alatom eProposal korisniku koordinatoru poslati poruku u kojoj će navesti priloge koji nedostaju.

Javni će naručitelj to razdoblje iskoristiti i da zatraži potrebne financijske priloge i/ili popratnu dokumentaciju u onim slučajevima u kojima sumnja u status javnog tijela.

Korisnik koordinator imat će pet radnih dana da odgovori i alatom eProposal dostavi priloge koji nedostaju ili nisu potpuni. U iznimnim okolnostima javni naručitelj može produžiti rok.

Do kraja predmetnog postupka sve se prijedloge u okviru projekta LIFE koji u potpunosti ne zadovoljavaju prethodne kriterije proglašava neprihvatljivima te ih se isključuje iz ocjenjivanja.

Korak B:

Svrha je financijske provjere provjeriti sljedeće: *„Podnositelj zahtjeva mora imati stalne i dovoljne izvore financiranja za održavanje svojeg djelovanja tijekom cijelog razdoblja izvođenja djelovanja ... i mora doprinosti njegovom financiranju.”*

Javni će naručitelj uporabiti sve informacije koje su mu na raspolaganju kako bi ocijenio ispunjavaju li podnositelj zahtjeva i pridruženi korisnici kriterije odabira i isključivanja. Na temelju članka 202. pravila za primjenu Financijske uredbe⁴ prijedlog će se odbaciti ako ocjenjivač ima čvrst dokaz toga da je prijedlog obuhvaćen jednom od sljedećih situacija:

- Ako su dostupne informacije koje ukazuju na to da se korisnik koordinator i/ili jedan od njegovih pridruženih korisnika, suprotno izjavi u pogledu isključivanja, nalazi u jednoj od situacija iz čl. 106. stavka 1. i članka 107. Financijske uredbe⁵;
- Rezultati revizija koje su institucije Europske unije provele nad korisnikom koordinatorom i/ili jednim od njegovih pridruženih korisnika jasno pokazuju njihovu nemogućnost poštovanja administrativnih pravila kojima se uređuje dodjela bespovratnih sredstava Europske unije te posebno onih koja se primjenjuju na program LIFE.
- Korisnik koordinator u trenutku podnošenja svojeg zahtjeva ima neplaćen dug prema javnom naručitelju.

⁴ Delegirana uredba Komisije (EU) br. 1268/2012 od 29. listopada 2012. o pravilima za primjenu Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, SLEU L 362 od 31. 12. 2012., str. 1.

⁵ Uredba (EU, EURATOM) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ, EURATOM) br. 1605/2002, SLEU L 298 od 25. 10. 2012., str. 1.

Za privatne komercijalne i privatne nekomercijalne organizacije:

- revizorsko izvješće ili bilanca i račun dobiti i gubitka koje je potvrdio revizor, a koji su dostavljeni s prijedlogom projekta nisu ocijenjeni „pozitivnim mišljenjem” u pogledu financijske održivosti korisnika koordinatora⁶.
- Na temelju ispitivanja financijske održivosti zaključuje se da korisnik koordinator nije financijski sposoban pokriti svoj udio u sufinanciranju tijekom razdoblja predloženog projekta.
- Na temelju ispitivanja financijske održivosti zaključuje se da korisnik koordinator nije sposoban upravljati financijskim iznosima predviđenima u proračunu prijedloga tijekom razdoblja predloženog projekta.

Financijska održivost korisnika koordinatora i njegova sposobnost upravljanja velikim iznosima bespovratnih sredstava EU-a ocjenjuju se na temelju dostavljenih financijskih podataka.

Provjera financijske održivosti koristit će se i kako bi se ocijenilo bi li financijsko jamstvo bilo potrebno da se u cijelosti ili djelomično pokrije isplata predujma EU-a projektu. Posebno, financijsko će se jamstvo uvijek tražiti u sljedećim slučajevima:

1) prijedlozi **privatnih komercijalnih organizacija** ako se poštuju manje od dva sljedeća kriterija:

1. koeficijent „ukupna zatražena bespovratna sredstva podijeljena s brojem godina projekta”/„dionički kapital” manji je od 1;
2. koeficijent „kratkotrajna imovina”/„kratkoročne obveze” veći je od 1;
3. koeficijent „ukupni dug” / „ukupna imovina” manji je od 0,8.
4. ostvaruje se pozitivna dobit od poslovanja.

2. prijedlozi **privatnih nekomercijalnih organizacija (NVO-a)** ako se ne poštuju nijedan od sljedeća tri kriterija:

1. koeficijent „ukupna zatražena bespovratna sredstva podijeljena s brojem godina projekta”/„subvencije” manji je od 1;
2. koeficijent „kratkotrajna imovina”/„kratkoročne obveze” veći je od 1;
3. koeficijent „ukupni dug” / „ukupna imovina” manji je od 0,8.

Prijedlozi privatnih komercijalnih i privatnih nekomercijalnih organizacija odbacivat će se kada se ne poštuju nijedan od kriterija te kada koeficijenti znatno odstupaju od prethodno navedenih pragova.

7. Uspostava preliminarnog dugačkog popisa prijedloga koji ulaze u fazu revizije

Nakon okončanja faze dodjele javni će naručitelj uspostaviti preliminarni dugački popis sastavljen od prijedloga koji su prošli i koji **čine oko 130 % dostupnih proračunskih sredstava.**

⁶ Izjava o tome da je revizor zadatak izvršio u skladu s općeprihvaćenim revizijskim standardima i bez ograničenja opsega rada potrebnog za izražavanje njegova mišljenja da su revidirani financijski izvještaji sastavljeni u skladu s odgovarajućim ili općeprihvaćenim računovodstvenim standardima i da daju istinit i vjeran prikaz financijskog stanja organizacije te rezultata poslovanja.

Preliminarni dugački popis sastojat će se zasebnih podpopisa za svako prioritarno područje u okviru potprograma. Javni će naručitelj na temelju vrijednosti rangirati prihvatljive prijedloge na podpopisima za prioritarna područja prilagođavanja klimatskim promjenama, ublažavanja klimatskih promjena te upravljanja i informacija na području klime.

Za svako će se prioritarno područje uspostaviti podpopis na temelju okvirne raspodjele proračunskih sredstava među prioritarnim područjima (vidi Smjernice za podnositelje zahtjeva za 2017. – potprogram za klimatske aktivnosti programa LIFE). Ne primi li se za prioritarno područje dovoljno prihvatljivih prijedloga da bi se okvirna proračunska sredstva dodijelila, javni naručitelj može preraspodijeliti proračunska sredstva prijedlozima podnesenima u okviru drugog prioritarnog područja na temelju vrijednosti odgovarajućih prijedloga.

Ako na jednom podpopisu (ili prema potrebi na više njih) postoje prijedlozi s jednakim brojem bodova, prednost će se davati prijedlozima s najvećim ukupnim bodovima za prolaz⁷ (ako su i oni jednaki, prednost će se dati prijedlozima s najvećom dodanom vrijednošću EU-a⁸).

8. Odluka o ocjeni i obavješćivanje Odbora za program LIFE

Nakon što javni naručitelj službeno potvrdi (odlukom o ocjeni) rezultate odabira, podnositelji zahtjeva bit će službeno obaviješteni o rezultatima ocjenjivanja njihovih prijedloga te, prema potrebi, o razlozima njihova odbacivanja. I Odbor za program LIFE bit će obaviješten o rezultatima.

Prijedlozi uvršteni na preliminarni dugački popis koji čine najviše 100 % dostupnih proračunskih sredstava (popis dodjele) nakon toga će ući u fazu revizije.

9. Faza revizije

Cilj je faze revizije prijedlozima uvrštenima na popis dodjele pojasniti sva otvorena pitanja u pogledu izvedivosti, troškovne učinkovitosti i prihvatljivosti pojedinih aktivnosti, usklađenosti s Uredbom o programu LIFE i općim uvjetima modela ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava u okviru programa LIFE.

Tijekom faze revizije javni naručitelj može od podnositelja zahtjeva zatražiti da dostavi dodatne informacije o određenim aspektima prijedloga i/ili unese izmjene u izvorni prijedlog ili ga unaprijedi. Korisnika koordinatora može se zatražiti da izostavi određene aktivnosti i/ili smanji proračun projekta, financijski doprinos EU-a i/ili stopu sufinanciranja projekta od strane EU-a.

Podnositelj zahtjeva imat će **15 kalendarskih dana** da odgovori na pitanja.

Javni će naručitelj sva revizijska pitanja i upute korisniku koordinatoru poslati alatom eProposal (vidi i smjernice za upotrebu poštanskog pretinca eProposal na web-mjestu eProposal).

Podnositelji zahtjeva u svoj prijedlog ne unose nikakve izmjene osim onih koje je zatražio javni naručitelj.

U tom je pogledu potrebno napomenuti da revizijski dopis s pitanjima ili zahtjevima

⁷ Ukupna prolazna ocjena zbroj je bodova za kriterije za dodjelu 1., 2., 3., 4., 5. i 6.

⁸ Zbroj bodova za kriterije za dodjelu 3. do 7.

za izmjenom prijedloga poslan podnositelju zahtjeva ne predstavlja nikakvu obvezu javnog naručitelja da konačno financira prijedlog. Nadalje, javni naručitelj još uvijek može na temelju primljenih odgovora odlučiti smanjiti proračun projekta ili čak isključiti projekt iz financiranja.

Očekuje se da su svi projekti do kraja revizije potpuno usklađeni i transparentni i u skladu s tehničkim i financijskim zahtjevima Uredbe o programu LIFE te ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava.

Očekuje se da su svi zadržani projekti do kraja revizije potpuno usklađeni i u skladu s tehničkim i financijskim zahtjevima Uredbe o programu LIFE te ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava u okviru programa LIFE. Od podnositelja zahtjeva koji je uspješno prošao postupak revizije zatražit će se da dostavi **potpuno potvrđene** obveze pridruženih korisnika/sufinancijera s izvornim potpisima i pečatima na odgovarajućim obrascima i priložima.

Nakon završetka faze revizije podnositelji zahtjeva ne bi trebali unositi nikakve izmjene u revidirani prijedlog osim ako ih to izričito zatraži javni naručitelj.

10. Uporaba prijedloga s preliminarnog dugačkog popisa koji obuhvaća dodatnih 30 % uz 100 % dostupnih proračunskih sredstava (pričuvni popis)

Zbog postupka revizije ili povlačenja jednog ili više prijedloga s prvotnog popisa dodjele, proračunska sredstva za sufinanciranje u okviru programa LIFE mogu postati dostupna prijedlozima koji su u početku uvršteni na preliminarni dugački popis i koji čine dodatnih 30 % uz najviše 100 % dostupnih proračunskih sredstava (pričuvni popis).

U tom će se slučaju donijeti nova odluka o dodjeli u kojoj će se navesti prijedlozi s pričuvnog popisa koji će se financirati. Ti će prijedlozi biti utvrđeni prema svojem rangiranju.

Odabrani prijedlozi tada ulaze u fazu postupka revizije kako bi se osigurala njihova potpuna usklađenost s uvjetima za sufinanciranje u okviru programa LIFE. Taj se postupak može provesti nekoliko puta kako bi se osigurala potpuna iskorištenost dostupnih godišnjih proračunskih sredstava programa LIFE.

11. Konačni popis prijedloga koji će se financirati te pričuvni popis

Nakon faze revizije sastavit će se konačni popis uspješnih projekata za financiranje u okviru dostupnih proračunskih sredstava te pričuvni popis najbolje rangiranih projekata.

12. Potpisivanje ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava

Podložno donošenju odluke o dodjeli javnog naručitelja, ugovore o dodjeli bespovratnih sredstava pripremit će i potpisati korisnik koordinator i javni naručitelj.

13. Detaljni obrasci za ocjenjivanje prijedloga u području klime

Faza otvaranja*

Kriteriji otvaranja

1. Je li javni naručitelj primio prijedlog do utvrđenog roka?	Da/Ne
2. Jesu li uporabljeni odgovarajući obrasci zahtjeva programa LIFE za 2017. u alatu eProposal?	Da/Ne

*Provjera u fazi otvaranja izvršit će se putem aplikacije eProposa

Faza dodjele⁹

1. Tehnička usklađenost i kvaliteta

Pri ocjenjivanju predmetnog kriterija u obzir bi trebalo uzeti sljedeća pitanja:

1. Je li predoperativni kontekst dobro opisan (problemi i prijetnje, status pripremnih aktivnosti, odobrenja, dozvole itd.)?
2. Jesu li prijetnje i problemi, ciljevi, aktivnosti i očekivani rezultati jasno logički povezani?
3. Jesu li aktivnosti primjerene za ostvarivanje utvrđenih ciljeva? Je li jasno navedeno kako, kada, gdje (karte, ako je potrebno), zašto i tko će provesti aktivnosti? Jesu li odgovarajući dionici uključeni u oblikovanje i provedbu aktivnosti?
4. Jesu li očekivani rezultati projekta primjereno opisani te izraženi brojčano? Jesu li uključeni pokazatelji za ocjenu učinka i napretka projekta? Je li predviđeno praćenje učinaka (ključnim pokazateljima programa LIFE) i napretka projekta?
5. Jesu li operativna i upravljačka struktura projekta dobro organizirane te jesu li pod kontrolom korisnika koordinatora? Jesu li potrebna sredstva (oprema, osoblje itd.) predložena za ispravnu provedbu? Je li partnerstvo primjereno/dovoljno/sposobno/usklađeno u pogledu ciljeva i aktivnosti projekta?
6. Jesu li popisi isporučivih proizvoda i prekretnica sveobuhvatni i usklađeni s očekivanim rezultatima?
7. Je li vremenski plan realističan (trajanje pripremnih aktivnosti i postupci pribavljanja dozvola; nepovoljni vremenski uvjeti itd.)?
8. Jesu li potencijalne poteškoće (izvedivost aktivnosti, potencijalni rizici itd.) ispravno ocijenjene i jesu li provedene dovoljne pripreme za njihovo sprječavanje, na primjer, prethodnim savjetovanjem s dionicima, izradom kriznog plana itd.? Jesu li prije provedbe projekta još potrebne neke dozvole, odobrenja ili procjene učinka na okoliš ili su već dostupne?
9. Ako se u prijedlogu predviđa kupnja zemljišta, u kojoj je mjeri podnositelj zahtjeva u obzir uzeo kriterije za kupnju zemljišta iz Smjernica za podnositelje zahtjeva u okviru programa LIFE?
10. U kojoj mjeri postoje realistična strategija i akcijski plan kojima će se osigurati srednjoročno/dugoročno održavanje ili poboljšanje rezultata projekta te nastavak aktivnosti? Jesu li predviđene aktivnosti za osiguravanje financiranja tih aktivnosti nakon završetka projekta? Je li u projektu predviđeno da će se nakon njegova završetka štednja i/ili prihod ostvarivati aktivnostima, metodologijama, tehnologijama projekta itd. izvedenima u praksi tijekom provedbe projekta i/ili rješenjima i rezultatima ostvarenima projektom?

2. Financijska usklađenost i kvaliteta

Pri ocjenjivanju predmetnog kriterija u obzir bi trebalo uzeti sljedeća pitanja:

1. Je li proračun opravdan i usklađen i odgovaraju li troškovi predloženim aktivnostima i sredstvima?
2. Je li projekt troškovno učinkovit te predstavlja li vrijednost za novac?

⁹ Potrebno je napomenuti da je prethodni popis pitanja samo okviran te nije konačan. Referentni bi tekst za kriterije za dodjelu i dalje trebao biti onaj sadržan u odjeljku 4., Faza dodjele, ovog dokumenta.

Posebno: Je li ukupno ulaganje razumno u pogledu očekivanih učinaka? U kojoj se mjeri iz prijedloga vidi da su pri njegovoj pripremi u obzir uzeti ostali izvori financiranja EU-a? Postoji li rizik od toga da su neke od aktivnosti obvezne kompenzacijske mjere drugih projekata ili da izvor dijela sufinanciranja mogu biti obvezna plaćanja naknade iz drugih projekata (članak 6. Direktive o staništima)?
3. Jesu li troškovi svih kategorija troškova (izravni troškovi osoblja; putni troškovi i troškovi boravka; troškovi podugovaranja (dalje u tekstu i „troškovi vanjske pomoći”); trošak trajnih dobara: troškovi (amortizacije) infrastrukture i opreme, troškovi prototipa; troškovi kupnje zemljišta/dugoročnog zakupa zemljišta/jednokratne naknade za prava upotrebe zemljišta; troškovi potrošne robe i ostali troškovi) opravdani, opisani u dovoljnoj mjeri, ispravno dodijeljeni i u skladu s pravilima i načelima predviđenima u Smjernicama za podnositelje zahtjeva u okviru programa LIFE, modelu ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava u okviru programa LIFE (posebno u njegovu prilogu I. – opći uvjeti i prilogu X. – financijske i administrativne smjernice) te Uredbi o programu LIFE (tj. neprihvatljivi)?
Posebno: hoće li se za troškove raspisivati javni natječaj kad god je to potrebno i/ili moguće? Jesu li troškovi opravdani s obzirom na nacionalne uvjete? Jesu li troškovi upravljanja projektom opravdani s obzirom na veličinu i ciljeve projekta?
4. Je li predviđeno sufinanciranje u skladu s najvišom stopom sufinanciranja te je li raspodjela proračunskih sredstava među korisnicima opravdana?
5. Je li u slučajevima u kojima troškovi vanjske pomoći prelaze 35 % ukupnog proračuna projekta pruženo smisleno objašnjenje kojim se opravdava visoka razina podugovaranja?
6. Primjenjuje li se za troškove u pogledu plaća javnih službenika pravilo o „+ 2 %”?

3. Dodana vrijednost EU-a: opseg i kvaliteta doprinosa većoj otpornosti na klimatske promjene i/ili smanjenju emisija stakleničkih plinova

Pri ocjenjivanju predmetnog kriterija u obzir bi trebalo uzeti sljedeća pitanja:

1. U kojoj mjeri prijedlog doprinosi prelasku na gospodarstvo koje ima nisku razinu emisije ugljika i/ili je otporno na klimatske promjene? U kojoj mjeri prijedlog ima transformacijski učinak na povećanu otpornost na klimatske promjene i/ili smanjenje emisija stakleničkih plinova?
2. Za projekte u okviru prioritetnog područja ublažavanja klimatskih promjena kakav se kvantitativan učinak u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova realno može očekivati od projekta? Za projekte u okviru prioritetnog područja prilagodbe klimatskim promjenama kakav se kvantitativan i/ili kvalitativan učinak u pogledu povećane otpornosti na klimatske promjene realno može očekivati od projekta? Za projekte u okviru prioritetnog područja upravljanja i informacija koji se (ne)izravni učinci mogu očekivati u pogledu povećane otpornosti na klimatske promjene ili smanjenja emisija stakleničkih plinova?
3. Kakav je potencijal projekta za širi učinak izvan aktivnosti na razini projekta?

4. Dodana vrijednost EU-a: opseg i kvaliteta doprinosa ostvarenju posebnih ciljeva prioritetnih područja potprograma za klimatske aktivnosti programa LIFE

Pri ocjenjivanju tog kriterija u obzir bi trebalo uzeti sljedeća pitanja:

1. U kojoj se mjeri od prijedloga očekuje da na znatan i održiv način doprinese jednom ili više posebnih ciljeva prioritetnih područja potprograma za klimatske aktivnosti programa LIFE te da doprinese prioritetima politika za 2017. jednog ili više prioritetnih područja?

5. Dodana vrijednost EU-a: ostvarivanje višestrukih ciljeva, sinergije i integracija

Pri ocjenjivanju predmetnog kriterija u obzir bi trebalo uzeti sljedeća pitanja:

1. U kojoj mjeri projekt, unatoč tome što je usmjeren na jedno područje, uključuje mehanizam za ostvarivanje višestrukih ciljeva i konkretne aktivnosti za stvaranje sinergija s politikama EU-a (npr. u pogledu radnih mjesta i rasta, inovacija) osim onih iz Uredbe o programu LIFE bez ugrožavanja svojih ciljeva?
2. U kojoj mjeri projekt uključuje posebne klimatske ciljeve u druga područja politika Unije? Jesu li ta područja politika i očekivani doprinos projekta jasno utvrđeni? Jesu li odgovarajući donositelji politike propisno uključeni?
3. Koje su konkretne društvene koristi koje nisu obuhvaćene programom LIFE, gospodarske koristi i koristi za druge politike Unije rezultat tih sinergija i integracije?

6. Dodana vrijednost EU-a: mogućnost primjene u drugim područjima i prenosivost

Pri ocjenjivanju predmetnog kriterija u obzir bi trebalo uzeti sljedeća pitanja:

1. U kojoj mjeri projekt uključuje konkretne aktivnosti za olakšavanje aktivnosti primjene metodologija, tehnologija itd. izvedenih u praksi tijekom projekta i/ili rješenja i rezultata ostvarenih projektom u drugim sektorima, subjektima, regijama i zemljama tijekom provedbe projekta i/ili nakon njegova završetka i/ili njihova prenošenja onamo? U kojoj mjeri te aktivnosti nadilaze samo širenje, prenošenje znanja i umrežavanje?
2. Je li predloženi pristup dovoljno ambiciozan i realističan da bi se postigla kritična masa i mobiliziralo šire prihvaćanje?

7. Dodana vrijednost EU-a: transnacionalna, zelena nabava, uzimanje u obzir

Pri ocjenjivanju predmetnog kriterija u obzir bi trebalo uzeti sljedeća pitanja:

1. Je li transnacionalna suradnja država članica EU-a u projektu predviđena partnerstvom više zemalja i/ili transnacionalnim opsegom aktivnosti projekta? Ako je tako, ima li transnacionalni pristup dodanu vrijednost u pružanju podrške ostvarivanju ciljeva projekta?
2. Koristi li se i/ili promiče zelena nabava tijekom projekta jasnim mehanizmom isporuke za osiguravanje široke primjene pojmova zelene nabave?
3. U kojoj se mjeri prijedlogom predviđa uzimanje u obzir rezultata projekata istraživanja i inovacija u području okoliša i klime koji se financiraju u okviru programa Obzor 2020. ili prethodnih okvirnih programa? Jesu li rezultati istraživanja važni za uzimanje u obzir prikazani na primjeren način? Je li način na koji će se koristiti u provedbi projekta u okviru programa LIFE uvjerljivo pokazan?

Faza tehničkog odabira**1. Generički kriteriji za odabir prijedloga projekata u okviru potprograma za klimatske aktivnosti programa LIFE**

1. Odgovara li projekt jednoj od vrsta projekata utvrđenih u članku 2. točkama (a), (b), (c) i (h) Uredbe o programu LIFE i je li usmjeren na ostvarivanje odgovarajućih ciljeva programa LIFE kako su utvrđeni u člancima 3. i 13. Uredbe o programu LIFE?	Da/Ne
2. Je li projekt usmjeren na istraživanje i je li namijenjen izgradnji velike infrastrukture?	Da/Ne
<ul style="list-style-type: none"> • 3. Provodi li se projekt na području država članica Europske unije na koje se primjenjuju Ugovori i odgovarajuća pravna stečevina ili je obuhvaćen jednom od iznimaka utvrđenih u člancima 5. i 6. Uredbe o programu LIFE? 	Da/Ne

2. Operativna sposobnost sudionika projekta

1. Jesu li korisnici tehnički pouzdani i posjeduju li stručnu sposobnost te kvalifikacije potrebne za dovršenje projekta?	Da/Ne
---	--------------

3. Posebna pitanja za svaku komponentu potprograma za klimatske aktivnosti programa LIFE

<i>Kriteriji koji se primjenjuju na prijedloge u pogledu ublažavanja klimatskih promjena (CCM), prilagodbu klimatskim promjenama (CCA) te upravljanja i informacija na području klime (GIC) u okviru programa LIFE</i>	
1. Jesu li predloženi ciljevi projekta u skladu s jednim ili više posebnih ciljeva prioritetnih područja CCM, CCA ili GIC, u skladu s člancima 14., 15. i 16.	Da/Ne

Uredbe o programu LIFE?	
-------------------------	--

Faza podnošenja i isključivanja
--

Kriteriji odabira pri podnošenju	
1. Jesu li obrasci zahtjeva A3, A4, A6 i A8 (prema potrebi) učitani u alat eProposal, potpisani te navodi li se na njima datum?	Da/Ne
2. Je li sažetak na engleskom jeziku dostavljen na obrascu B1?	Da/Ne
3. Jesu li obrasci prijedloga popunjeni na jednom od službenih jezika EU-a osim malteškog ili irskog jezika?	Da/Ne
4. Je li korisnik koordinator zakonito registriran u EU-u?	Da/Ne

Faza financijskog odabira

Kriteriji financijskog odabira	
<p>1. Jesu li sljedeći obvezni prilozi učitani u aplikaciju eProposal u zatraženom elektroničkom formatu?</p> <p>Za korisnike koordinatore koji nisu javna tijela:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Pojednostavljeni financijski izvještaj za program LIFE” • najnovija bilanca te račun dobiti i gubitka (ili ako je podnositelj zahtjeva nedavno osnovan, mora dostaviti plan upravljanja/poslovni plan za najmanje sljedećih 12 mjeseci) • kad zatraženi doprinos EU-a prelazi 750 000 EUR, revizorska potvrda <p>Za korisnike koordinatore koji jesu javna tijela:</p> <ul style="list-style-type: none"> • popunjena „Izjava javnog tijela” s datumom i potpisom 	Da/Ne
2. Jesu li svi korisnici ispunili izjavu kojom potvrđuju da nisu u jednoj od situacija iz članka 106. stavka 1. i članka 107. Financijske uredbe?	Da/Ne
3. Je li korisnik koordinator prema dostupnim informacijama financijski stabilan (na temelju računa dobiti i gubitka, bilance, revizorskog izvješća) – kad je to primjenjivo?	Da/Ne
4. Je li korisnik koordinator prema dostupnim informacijama sposoban financirati projekt i/ili upravljati financijskim iznosima predviđenima u predloženom proračunu tijekom razdoblja predloženog projekta?	Da/Ne
5. Doprinose li svi korisnici financijski proračunu prijedloga?	Da/Ne
6. Jesu li svi korisnici isključeni iz sustava ranog upozoravanja javnog naručitelja?	Da/Ne